

IZHAJA VSAKI DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 r. (6 stot.) v mnogih tabakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoiji, Sezani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 r. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 toleze. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. na tiskalno, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 2 st. na tiskalno. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka zadnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 20, pol leta 10 K.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naradni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“: Natisila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Proračunski odsek državnega zbora.

DUNAJ 25. Proračunski odsek je pričel razpravo o proračunu ministerstva za notranje stvari. Najprej je poročal baron Morsey. — Posl. Olesnicki je govoril o potrebi preobnove upravnih oblastej ter reforme upravnega postopanja, poudarjal je, da je neobhodno potrebno, da se uvede odgovornost države za protizakonito uradovanje upravnih uradnikov ter je zahteval reformo policijskega kazenskega prava in policijskega kazenskega postopanja. Izjavil je, da Malorusi ne morejo s političnega stališča zaupati vladi. — Posl. Ceglinski je govoril o nevarnostih razmerah v Galicijski občinski upravi. — Posl. Vuković je naprosil ministra za notranje stvari, naj poroča odseku o načrtih glede novega zakona o izseljevanju. — Nato je bila razprava do 3. ure prekinjena.

Minister za notranje stvari Haerdtl je obširno govoril o namerovani organizaciji zdravstvenih stvari in je rekel da se je osnovala fond za tuberkulozo, kateremu se je nakazalo 2 mil. kron. Pritem je minister menil, da bo treba to detsicijo zvišati. Poudarjal je, da važna podpora so asanacijske odredbe, katere bi morale pa izvesti avtonomne uprave. Rekel je, da se glede pobijanja malarije, glede novega zdravniškega reda in lekarniških zbornic predloži tozadavne zakonske načrte. Obljubil je, da se po možnosti zboljša položaj državnih zdravnikov. Obilnatije postopajo odločno nasproti zlorabam pri izseljevanju. — Svoječasnno predloženi zakonski načrt glede zakona o izseljevanju pride nepredelani zopet pred zbornico. — Glede reforme uprave je minister naglašal potrebo decentralizacije, izlasti pomnoženje in razbremenjenje okrajnih glavarstev ter političnih viših deželnih oblastej.

Ako bi se v političnih upravnih načelih po zakonih naravnost odredilo javnost, ustnost in neposrednost, bi utegnili dovesti to do usodopolnih posledic, vendar ni izključeno, da se vlada slednjič odloči, da dobi od državnega zbora pooblastilo, da na podlagi volilnih načel uredi navedenim potem postopanje v notranji upravi. — Glede kazenskega postopanja je minister odločno za javnost, ustnost in neposrednost. — V poboljšanje službenih razmer okrajnih tajnikov so ukrenjene odredbe. Vlada namerava ustanoviti novo kategorijo uradnikov, na podlagi kvalifikacije absolviranih srednješolcev. — Minister je konečno izrekel popolno priznanje delovanju političnega uradništva, izpostavljenega mnogokrat napadom, na čemu se da se njihovim sodelovanjem v splošni blagor odpravi mnogo napak uprave.

Konečno je proračunski odsek vsprejel proračun ministerstva za notranje stvari. Za nova vseučilišča.

DUNAJ 25. Tekom današnjega dne so se vršila pogajanja med zastopniki slovenskih strank, da se stavijo resolucije za ustanovitev novih vseučilišč, med katerimi so drugo češko vseučilišče slovensko vseučilišče v Ljubljani, malorusko vseučilišče, italijansko vseučilišče in spopolnitev poljskih učiteljskih.

Dr. Wekerle na Dunaju.

DUNAJ 25. „Ogr. biro poroča z Dunaja: Ministerski predsednik dr. Wekerle se je danes predpoludne mudil v ogrskem ministerstvu in je reševal uradne stvari. Ob 9. uri je vsprejel državnega tajnika v ministerstvu a latere, Gezo Veresya. Ob 11. uri se je dr. Wekerle podal v ministerstvo za unanje stvari, kjer je imel razgovor z ministrom Aehrenthalom. — Wekerle je danes obiskal več ličnosti. V avdienci pri cesarju bo dr. Wekerle bržkone vsprejet še le jutri predpoludne. Jutri se ministerski predsednik vrne v Budimpešto.

Koht se odtegne iz političnega življenja?

BUDIMPEŠTA 25. Trgovinski minister Ludvig Koht se misli povsem odtegniti političnemu življenju. Kot razlog se navede slabo ministerstvo zdravje. A razlog utegne biti tudi v njegovem razmerju do neodvane stranke, ker je v navzkrižju z večino iste in se mu je v zadnjem času sploh le z največjo težavo posrečilo vzdržati disciplino v njenih vrstah.

Slovanski gostje v Petrogradu.

PETROGRAD 25. Sinoči je bila v klubu politikov na čast slovenskim gostom večerja. Bilo je mnogo napitnic. Po večerji je imela „Slovenska dobrodelna družba“ slovesno sejo. Predsednik družbe, senator Nariškin je otvoril sejo s pozdravnim nagovorom. Temu so sledila predavanja o zgodovini slovenskega gibanja in o pomenu močne in mogočne Rusije za sorodna slovenska ljudstva.

Demonstracijski štrajk na Ilovskem vseučilišču.

LVOV 25. Na temelju sklepa, ki so ga včeraj storili dijaki, je pričel danes na tukajšnjem vseučilišču tridenen demonstracijski štrajk. Deputacija, obstoječa iz 6 vseučiliščnikov, se poda na Dunaj in izroči tamkaj spomenico glede spopolnitve vseh vseučilišč. V spomenici se zahteva, da se pomnože učne stolice kliničnih zavodov, seminarjev itd., ter da se zgradi novo vseučilišče.

Kulturni boj na Francoskem.

PARIZ 25. V Alengonu se prišlo včeraj pri poslu inventarja samostana sv. Klare do hrupnih prizorov. Sodni likvidator je bil prišel v spremstvu orožnikov in vojakov, ki so zaprli ulice. Pred samostanom, katerega vrata je moral neki ključavničar razbiti, so člani „Action libérale“ grdo opsovali likvidatorja. Ključavničarja so manifestantje hoteli napasti, tako, da so ga morali vzeti v varstvo orožniki.

Štrajk mornarjev na Francoskem.

MARSILJA 25. Organizirani mornarji štrajkajo še vedno. Dosedaj ni prišlo do nikakih neredov. — Okolo 200 paketnih čolnov in več ribiških čolnov je postavljenih izven službe.

Otok Kreta.

LONDON 25. „Morning Post“ piše med drugim o krečanskem vprašanju: Rusija, Francija in Italija so za združitev Krete z Grško. Anglija se pa še obotavlja, ker se noče zameriti Mladoturkom. Od Anglije je odvisna konečna odločitev.

Frankobrod o/M 24. „Frankf. Zeitung“ je priobčilo tretji zelo oster članek o veleiz-

dajniškem procesu v Zagrebu. V članku se proces najostreje obsoja.

Beligrad 24. Vlada pripravlja zakonski načrt proti revolucionarni propagandi. — Vse vesti o namišljenih pogajanjih in noh predlogih avstroogrškega odposlanca grofa Forgacha glede trgovinske pogodbe se uradno dementujejo.

Pred volitvami

(Iz govora dra Josipa Mandića na volilnem shodu minule nedelje pri sv. Jakobu).

Dosedanji občinski zastop.

Dosedanje občinsko zastopstvo tržaško je bilo pravo zastopstvo interesov — to je interesov premožnih davkoplačevalcev. V tem zastopstvu je sedelo 48 prištejev italijanske gospodovalne stranke in 6 zastopnikov naše okolice. Delavci, mali trgovci in obrtniki — torej proletarijat in malomeščanstvo sta bili izključeni od zastopstva. Proletarijat ni imel nikogar, ki bi bil branil njegove interese. — Maza je bila brez volilne pravice in je bilo v velikem tržaškem mestu nekaj nad 7500 volilcev.

Dosedanji občinski zastop je bil torej že po svoji sestavi izključno kapitalističen, a ob enem tudi politično šovinističen — zastopal je le interese neke klike. Za „male“ se ni brigal, da si to ti „mali“ v resnici veliki davkoplačevalci, ki polnijo potom neposrednih davkov občinske blagajne. In denar je menda denar in ima enako veljavo, naj ga že plačuje ta ali oni!

Gospodje v dosedanjem mestnem svetu so pač votirali podpore velikemu gledališču „Verdi“, s čemer so zopet dajali bogatašem. Nikdar pa niso imeli toliko poguma, da bi se resno lotili socialno-političnih vprašanj.

Preskrbljevanje z vodo je poverjeno privatni kapitalistični družbi. Rečeno je bilo sicer, da je v pogodbi določeno, da z letom 1910 mora to podjetje izročiti občini ves inventar — to je: rezervoarje, cevi itd. In sicer vse v najboljem stanju.

Znano pa je, kakov nered vlada na tem vedovodnem podjetju. Često je mesto ostalo brez vode, ker so cevi popokale. Zdelo se je, kakor da je v tej družbi popolna anarhija. A kaj je občinski zastop storil v teh letih proti temu neredu? Od leta 1904 pa do aprila letošnega so molčali. Naravno, ker je mestni svet zastopal le interese ene kaste. Gospodje uiti niso mogli skrbeti za splošni blagor. Niso se menili za to, da ravno ariomašni sloji ne morejo izhajati brez vode. Menili so se le za interese družbe, ki je meso od njihovega mesa, kri od njihove krvi: italijansko-nacionalistična!

Do 1. aprila letos so torej zapirali oči. In odprli so jih še le, ko so se začele bližati volitve. Bali so se, da bi se jim očitale njihove grešne zamude. Zato so meseca aprila uložili začasno odredbo proti družbi Aurisina, da se zarubijo dividende, ker ni družba vršila svojih dolžnosti. 9 let so vse mirno trpeli, sedaj pa se jim je hkrati vzbudila vest. Ali še le volitve so jih prisilile v to.

Jednako je s tramvajsko družbo. Drugod gledajo velike občine, da v svoji upravi koncentrirajo vse obrate. Ta naša občina pa

je — dobrohotno prepustila kapitalistični in še po vrhu belgijski družbi, da je izkoriščala in še izkorišča ljudstvo.

Slednjič pa se je naš občinski zastop vendar odločil za zidanje novih prog v lastni režiji, torej za konkurenco belgijski družbi. Pred 2 meseci pa je občina vložila tožbo proti tramvajski družbi, ker jej je ta poslednja odrekala pravico do gradnje novih prog. In občina je zmagała. Toda usodno vprašanje je: zakaj so toliko časa čakali? Prišli so jih tudi v ta korak še le volitve.

In tako bi vam naštel lahko še mnogo drugih vprašanj, ki pričajo, da občinski zastop tržaški ni skrbel za interese občanarjev. Tako n. pr. ob stanovanjski politiki, v kateri je zavladovala prava huda kriza. Na eni strani postajajo zemljišča vedno dražja, na drugi pa delavski sloji močno naraščajo. Posledica temu je, da so najemnine vedno više. A kdo trpi? Ljudstvo!

Vsaka prava socialna občina skuša, da se svojo komunalno politiko ublažuje bedo. Tudi pri nas so bili sestavljeni neko enketo in so ustanovili družbo za mala stanovanja. Ali to je bilo tudi vse. Pri tem je ostalo in nič se ni storilo. Ljudstvo pa — le plačuje!!

Sploh, v vseh panogah občinske uprave je mestni svet slabo gospodaril in ni posvečal nikake skrbi delavskim masam.

Sicer priznava, da je to, da se je tu pa tam kaj storilo. Zgradili so n. pr. lepo bolnišnico in kazali so nekako voljo za prepotrebno ureditev mestne kanalizacije. Ali veliko veliko se je opustilo in zanemarilo. To pa zato, ker sestava tega občinskega zastopa ni odgovarjala interesom skupnosti.

(Pride še.)

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb 24/5.

(58. dan razprave.)

Predsednik je prijavil sklep senata, glasom katerega je polovica obtožencev radi nepristojnega vedenja izključeno od sobotne razprave. Poleg tega je toženec Čorić obsojen v 24 ur posamnega zapore in v 1 dan posta.

Pozvane so bile po vrsti 6., 7., 8. in 9. obtoževalna priča, kmetje Matija Kukačica, Mile Todorović, Mile Kalanić in Nikola Rodjenović.

Ko se je hotel toženec Kačar izjaviti na izpovedbe priče Todorovića, mu predsednik ni dovolil tega. Toženec je: „Vendar se ma za to predlaga na vislice.“ Radi te izjave je bil toženec obsojen z dvema dnevnoma temnoga sapa, trdim lešičem in enim dnevnom posta.

Branitelj dr. Lukinić je vprašal pričo Radjenovića, da-li je s tožencem Kačarjem v sovražtvu in da-li se spominja, da je rekel, da izpove proti Kačarju zato, ker ga je ta poslednji oklofotal. Priča: Ne! — Branitelj dr. Lukinić: „Ali vas je Kačar oklofotal?“ Priča: „Ne spominjam se!“ (Viharna veselost). Branitelj dr. Lukinić: „Vaš oče pa bo pričal, da ste res rekli, da je ona klofata vzrok vaši izpovedbi.“ Priča: „Moj oče in moji sorodniki branijo Kačarja, ker je

— da naj ne plakam, saj ne vzame več druge!“

Zorko je neprestano plakal med tem pogovorom.

„Vidiš, tako mi je hudo, da bi najraje zbežal proč od njega... proč po svetu... in si služil kruh z rokama kakor delavec, da ne — Maričke!“

Globoko so gauile te besede Pavla in ni se zamogel vzdržati solz.

„Ne bom mogel prenesti te sramote!“

„A denarja ima veliko?“ ga je izkušal Pavle.

„Kaj denar! Pa mir v hiši? In poglej, Pavle, čemu imam žilavi roki, če ne za delo!“

Pavlu se je Zorko silno zasmilil in najraje bi ga objel za te zadnje besede.

„In katere nevesta bi šla v hišo, v kateri gospoduje mačeha?“

Zorko je pri tem pomislil na svojo izvoljenko, oči so se mu porosile in drhteče je zajokal.

„In uboga Marička! Tako je pridna in tako zelo jo ljubim!“

Zorko je imel Maričko silno rad, ker je skrbela zanj, kakor ranjka mati.

„Komaj avgusta smo pokopali mamo in sedaj že misli na drugo!“

Kakor otrok je zaplakal Zorko ob spominu na mamo, ki je morala prerano leči v grob.

„In veš, kako me je tolažil na dan pogreba ranjke matere — Bog jej daj dobro!“

(Dalje.)

PODLISTEK.

5

Mačeha

Kraška povest iz današnjih časov

Piše A. L.

Strežnik je pozvonil z zvoncec v znamenje, da je polnočnica končana. Pavle se je pomešal med ljudi, ki so se gnetli skozi vrata in hitel sam naprej. Komaj je šel sto korakov, se je ustavil in počakal.

Ni minilo dolgo, ko je prihitela mimo Viktorija. Pristopil je urno k njej, jej podal roko in jo pozdravil.

„Bog daj, Viktorija!“

„O, Pavle, ti!“ je hitela Viktorija začudeno in mu dala roko.

„Kako se kaj počutiš? Si-li zadovoljna?“

„E, dobro! Čemu ne?! In ti?!“

„E, srček, posebno sedaj na počitnicah!“

In hitela sta dalje, da bi jih ne dohiteli drugi, ki so vrel iz cerkve.

„Si dobila pismo, ki sem ti je pisal?“

„Hvala! Dobila. Zelo me je razveselilo!“

Pavle jej je bil pisal pismo polno ljubezni in obetanj. Imela sta se rada že od mladih let, ko sta pobajala še skupno ljudsko šolo. Pavle sicer ni bil tako nedolžen, kakor si je predstavljala Viktorija. Viktorija je bila lepo, zdravo kmečko dekle. Tenke,

vitke postave, zdravih, rdečih lic in bujnih kostanjevih las, ki si jih je spletala v kolač, kakor delajo navadno kmečka dekleta. Pavle jo je imel rad, ker mu je bila tako zelo udana. Vedel je, da ga ljubi z vso svojo dušo in z vsem svojim srcem, da ga ljubi resnično brez vsakih ozirov. Bila je mehka, da bi človek naredil žnjo, kar bi hotel. Le kadar je Pavle pomislil, kaj bo v bodočnosti, si je zakril obraz z rokama, ker je vedel, da bo Viktorija razočarana, ker je vedel, da razmere, v katerih on živi, ne bodo dopuščale, da ga bodo ovirale, da bi kedaj zamogel dostojno poplačati ljubezen svoje šestnajstletne Viktorije. Bile so to misli, ki so prihajale, ne da bi jih klical, ki so odhajale takoj, čim je stal pred njo, kakor danes. V takih trenutkih je le užival nepokvarjeno in udano ljubezen.

V največji naglici sta se danes pogovarjala o dogodkih, ki so se pripetili med časom, ko sta se razšla o vseh Sreth. Že sta prišla do mesta, kjer sta se morala raziti. Pavle jej je stisnil roko in jo poljubil.

„Na svidenje jutri!“

„Na svidenje, Pavle!“

Bilo je še tema in Pavle je hitel domov. Krenil je v sobo in legel spat na Zorkovo posteljo. Kmalu na to je prišel še Zorko in legel na kraj postelje zraven Pavla.

Dolgo sta molčala oba. Na to se je Zorko okrenil proti Pavlu in ga bolestno in žalostno vprašal:

kum jednemu otroku v naši hiši in ker je imel z mojo sestro neko razmerje. (Gibanje med toženci). Votant Pavešić tožencem: „Kako vedenje je to! To je škandal.“ Toženec Matijašević: „Ogorča me, ko ta človek tako govori o svoji sestri. Radi ta in še neke druge opazke je bil toženec Matijašević obsojen z enim postnim dnevom! Toženec Kačar: „Ako bi bili mi delali za Srbijo, ne bi nas ravno Hrvatje branili.“ Dr. pravnik Accurti: „Ti vas poprej niso poznali.“ Branitelj dr. Lukinić: „Danes držimo s Srbijo bolj vago poprej. Državni pravnik: „Potem vas obžalujem!“ (Ta vsiklik drž. pravdnika vsebuje priznanje, čemu se je v resnici in centralni ta škandalozni proces! Razdvojiti bi se hotelo Hrvate in Srbe! Op. ured. „Edinosti“).

Predsednik je odredil pavzo pol ure. Po pavzi. Toženec Matijašević in Radovanović sta rekla, da sta priprazna, da je vsaka priča prešla najmanj po 100 krun, da pričajo proti tožencem. Predsednik: „Zakaj niste rekli tega pričam v obraz?“ Toženec Oblaković: „Jaz sem hotel reči to, ali vi ste mi brez razloga odtegnili besedo!“ Radi te izjave je bil toženec Oblaković obsojen v dva dni temnega zapora, trdo ležišče in en dan posta.

10 obtoževalna priča je bil 40-letni kmot Jovo Mašala, ki pa ni nič posebnega izpovedal.

Prihodnja razprava jutri.

Pismo iz Zagreba.

Zagreb, 24. maja.

Afera med sodnikom in braniteljem v „veleizdajniškem procesu“. Iz poročil o veleizdajniškem procesu je znano, da je na razpravi votant dr. Meixner zaključil branitelju dr. Lukiniću: „Ne bodite nevarni!“ Radi tega vzklika je dr. Lukinić poslal Meixnerju svojo ričo.

Priči votanta sodnega svetnika dr. Meixnerja: dr. pravdnika namestnik dr. Stojir in stotnik Delia, sta izjavila pričama branitelja dr. Lukinića, poslanecema dr. Lorkovića in Banjanina, da dr. Meixner kakor sodnik odklanja vsako zadoščenje. Sedaj bo dr. Lukinić sodno postopal proti Meixnerju radi storjenega mu žaljenja.

Odmevi nujnega predloga Masarykovega. Glavni preiskovalni sodnik v „veleizdajniškem“ procesu, dr. Košutić je poslanec profesorju Masaryku poslal pismo radi nujnega predloga, ki ga je ta poslanec stavil v poslanski zbornici. Pismo je sestavljeno v najbolj pristaških izrazih, ker imenuje Masaryka: Lopova, goljufa, tepca, človeka brez časti, izmeček človeške družbe, malopridneža itd., ako ne izjavi (Masaryk namreč) v 24 urah, sli je njega (Košutića) menil, ko je govoril o preiskovalnem sodniku v Varaždinu, ki je protokole falsificiral.

Posl. Masaryk je dal to pismo na razpolago uredništvu „Pokreta“ in „Srbobrana“, ki sta je v soboto tudi objavili s kratko izjavo dr. Masaryka, da ravno to pismo najboljše karakterizira njega pisca. Današnji „Pokret“ in „Srbobran“ pa donesata danes članek, podkrepjen s podatki, ki dokazujejo, da je Košutić svojedobno kakor sodnik v Ludbregu (župnija Varaždin), v resnici falsificiral protokole o zaslišanju prič, kar je bilo tudi predmetom nekega kazenskega procesa, v katerem je dr. Košutić figuriral kakor tožitelj, a je potem, ko je bil dosežen dokaz resnice, odstopil od tožbe, kar so toženci z obžalovanjem vzeli na znanje.

Rakodcsay contra Czernikovich. Iz dobro obveščenega vira doznajemo: Da bi se iznebil zločincaškega učelnika Czernikovicha, je hotel Raucha tega poslednjega predlagati za podpredsednika „stola sedmorice“ (najvišega sodišča). Ali proti temu je bil ban in sedanjí predsednik stola sedmorice, Rakodcsay, odločno protestiral, ker Czernikovich ni sposoben za to mesto, ker nima nikake sodniške karijere. Na tem se je imenovanje razbilo.

H položaju v Avstriji.

Proračunski osek državnega zbora deluje izredno hitro. To pada v oči tembolj, ker ima opozicija na razpolago dovolj sredstev, da bi lahko proračunsko debato v osekku zavlačevala tja do srede junija, s čemer bi vladi onemogločila, da spravi pravočasno pod streho redni proračun. No, zdi se, da je tudi v tem postopanju opozicije — da namreč ne zavlačuje v proračunskem osekku — le dobro proračunsko taktika. Proračunski osek dovrši svoje delo do binkošti in proračun pride takoj na dnevni red v plenumu zbornice, kjer pride na vrsto okoli 10. junija. V tem slučaju je akoro izključeno, da bi bil proračun pravočasno rešen, to je, do konca junija, ko poteče provizorij. Novega provizorija si pa vlada od večine ne bo mogla dati dovoliti, ker bo na dnevnem redu že redni proračun, in bi torej mogel priti na vrsto predlog o proračunskem provizoriju šele po rešitvi rednega proračuna, kar bi seveda ne imelo nikakega smisla več, izjemni slučaj, da je bil vladi odklonjen redni proračun, iz česar bi pa morala ta itak izjaviti posledice. Ako si bo hotela vlada zagotoviti, da prvega julija ne bo brez proračuna, morala si bode na vsak način izposlovati nov provizorij. To bi bilo pak mogoče čim pride novi proračunski

provizorij na dnevni red le potem nujnega predloga, za kar pa je treba dvotretjinske večine, katere pa Bienenrth nima.

Na vsak način moramo pričakovati po binkošti zanimive borbe v parlamentu. — Bienenrth ima vsekako zelo malo nade, da bi iz te borbe izšel kakor zmagovalec.

Nemški furor.

Nemci si domišljajo, da so edino le oni poklicani za vsa bolja mesta v državi. Posebno sedaj, zbog zadnjih dogodkov unanje politike jim je tako zrastle greben, da si domišljajo da imajo sploh le oni pravico odločevati o usodi te države, mej tem ko bi bila naloga vseh drugih, in posebno Slovanov, da lepo molče.

Sedaj so se spustili nad upravno sodnijo, ker je tam slučajno tudi par čeških dvornih svetnikov, in senatnih predsednikov. Pravijo — Nemci namreč — da je radi tega v nevarnosti objektivnost pravorekov omenjene najvišje upravne inštanije. — Res čudni zaključki! Ker so pri upravni sodnji nekateri češki svetniki, je s tem v nevarnosti objektivnost pravosodja. Za tako perfidno sumničenje so zmogli pač le Nemci, ki bi hoteli edini komandirati.

No, Čehi so se jih v svoji domovini že kolikortoliko odkrili, mej tem ko moramo mi nesrečni Slovenci še vedno rediti cele kupe te golazni. A polagoma prihaja tudi naše ljudstvo h spoznanju, in ko se popolnoma zave, je gotovo da vzame v roke veliko brezovno metlo, ter pokaže vsaj tej pritepeni golazni pot nazaj na sever!

Občinske volitve v Puli.

Občinske volitve v Puli so izvršene in sicer bo sestavljen prihodnji mestni svet sledeče:

8 Hrvatov (1 aplošna kurija, 6 III. telo okolica in 1 v I. telesu (drž. uradniki). 10 uradnikov c. in kr. mornarice, ki so vsi izvoljeni, ter 26 Italijanov (I. II. in III. mestno telo).

Vsega skupaj torej 45 občinskih zastopnikov.

Italijanska gospodovalna stranka ne bo imela dvotretjinske večine in tedaj ne bo mogla odločevati v nikakem važnem vprašanju.

Zanimivo je, da je od 45 novoizvoljenih mestnih svetovalcev le dvajset rojenih v Puli. In sicer od 8 Hrvatov 6, mej tem ko je od 37 Italijanov, tudi le 6 takih ki so rojeni v Puli.

Altroche: Calati dei monti!

K gornjemu poročilu bi bilo še dostaviti, da so Hrvati, ki se zbog kompromisa niso udeležili volitev v mestu, zbrali volilne legitimacije v protest proti krivični razdelitvi v III. in V. volilnem razredu in nabrali 607 legitimacij, kar znaša eno tretjino vseh volilcev.

Aehrenthalovo posredovanje za obisk katoliških vladarjev v Kviralu.

Ko je minolo jesen španski kralj Alfonz obiskal avstrijskega cesarja v Budimpešti, ga je spremljal tudi njegov minister zunanjih stvari Allen de Salazar. Takrat je bil v Budimpešti tudi avstrijski minister zunanjih stvari baron Aehrenthal. O tej priliki je prišel na neki konferenci obeh državnikov razgovor tudi na mednarodne težkoče, ki nastajajo katoliškim dinastijam iz okolnosti, da njihovi člani ne smejo napravljati obiskov na italijanskem dvoru. Baron Aehrenthal, kakor vnet pristaš zveze z Italijo, je predložil španskemu ministru, da bi se med katoliškimi državami sklenil dogovor glede potovanja členov katoliških vladarskih dinastij v Rim. Šlo se je za tem, da bi se našel modus, ki bi zadovoljil Kviral in Vatikan.

Vendar pa španška vlada — bržkone pod uplivom klerikalnih strank — ni dosedaj še ničesar ukrenila v smislu želje barona Aehrenthala.

Prestolonaslednik in Madjari.

V posedekovi štivilki smo poročali, da je madjarski list „A Naplo“, prinesel izjavo prestolonaslednika Frana Ferdinanda, da je na Ogrskem možno vladati le s pomočjo Madjarov. To da je izjavil prestolonaslednik proti bišemu avstrijskemu ministrskemu predsedniku grofu Thunu in grofu Deynu Sedaj pa izjavljata oba ta dva moža, da je omenjena vest madjarskega lista popolnoma izmišljena.

Ruske trdnjave na avstrijski meji.

Generalni guverner v Varšavi, general Skalan je došel v Petrograd, da bi deloval proti predlogu, ki je nastal na upliv Nemčije, da se poderejo vse ruske trdnjave v Poljski in da zmanjša število čet na avstrijski meji. Skalan je označil ta predlog kakor protinastan in blazen. Car je na to odredil, da se ima predloge še enkrat revidirati.

Zveza med Avstro-Ogrsko in Japonsko?

Menčikov piše v „Novem Vremenu“, da sta sklenili Avstro-Ogrska in Japonska tajno zvezo, ki je naperjena proti Rusiji. Sicer se take pogodbe — piše Menčikov — ne obesa na veliki zvon in se jih tudi ne razkričava

po vogalih ulic, venčar bi bila naša soseda neumna, ko bi ne napravila take medsebojne zveze.

Dunajski „Zeit“ se peča z isto mislijo zveze med Avstro-Ogrsko in Japonsko, ter povdarja, da taka zveza sedaj sicer še ne obstoji, ali v diplomatičnih krogih obeh držav, da se razpravlja o njej, ker obstoji med obema državama sličnost interesov, to je, nasprotstvo proti Rusiji. Ako dosedaj še ni prišlo do zveze med Avstro-Ogrsko in Rusijo, je to pripisovati predvsem okolnosti, da Japonska po svoji vojni z Rusijo še ni dobila svojo prejšnjo akcijsko svobodo, s čemer misli „Zeit“ seveda na zvezo med Anglijo in Japonsko. V vojaškem oziru, da je Japonska sicer popolnoma pripravljena za akcijo — piše „Zeit“, — a ker je v zadnji vojni povabila toliko finančne energije, se mora v gospodarskem oziru še le zbrati in se pomladiti, kar se jej posreči še le v nekaj letih.

Vsekako se zdi, da sta obe državi pripravljene skleniti zvezo, za medsebojno podpiranje v slučaju vojne z Rusijo.

Avstrijski državniki so ustrelili sicer že mnogo kozlov, a če le bi res prišlo do zveze med Japonsko in Avstrijo, bi bila taka zveza vsekako — generalni kozel!

Še vedno novo oboroževanje.

Nemški veliki admiral Koštec je imel te dni v nemškem flotnem društvu neki govor, v katerem je omenjal razmerje med Anglijo in Nemčijo. Povdarjal je, da ima ali Anglija preveč križark ali pa Nemčija premalo. Ker pa prvega ne veruje — da bi namreč Anglija imela preveč križark — sledi iz tega, da jih ima Nemčija premalo in mora torej skrbeti za povečanje svoje mornarice.

V Angliji in pri nas.

Pred kratkim angleškemu parlamentu predloženi državni proračun pokazuje primanjkljaj v znesku 15,762.000 funtov sterlingov, to je 378.288.000 K. A kaj je storil angleški finančni minister? On je predložil parlamentu vpeljavo sledečih novih davkov: Avtomobile in motocikle bi se obdavčilo po konjski sili od 1 do 60 funtov sterlingov. (1 funt sterlingov je 24 K). Zdravniki bi plačevali od svojih avtomobilov le polovico omenjenega davka. To bo znašalo približno 410.000 funtov sterlingov, to je 9.840.000 K. — Od bencina na avtomobile 3 penze (30 vin.) od galona (1 galona 4 1/2 l.) od trgovskih avtomobilov polovico tega davka. To bo prineslo 340.000 funtov sterlingov ali 8.160.000 K. Stopnjevanje in zvišanje davka od dedščin, kar bi dalo 2.850.000 funtov sterlingov. — Stopnjevanje in zvišanje osebne dohodnine, Oč dohodkov preko 5000 funtov sterlingov se plača za vsak funt sterlingov 6 penov. 50 vin. dodatnega davka od dohodkov pod 500 funtov se dobi popust. — To bo dalo 3.500.000 funtov. Kolekcija za borzne papirje in prodajne pogodbe so bili deloma povišani, deloma na novo upejani. To pa bo prineslo 650.000 funtov sterlingov. Povišanje gostilniških licenc bo prineslo 2.600.000 funtov. Povišanje davkov na rudokopne pravice bo dalo 500.000 funtov, razni drugi davki — 3.500.000 funtov. Poleg tega bi se manjšalo zaklad za poplačevanje državnega dolga za 3.000.000 funtov sterlingov.

Novi davki in zmanjšanje fonda za poplačevanje državnega dolga bo dalo — 17.200.000 funtov sterlingov, to je 1.44.000 funtov več kakor znaša primanjkljaj. Od tega preostanka se bo porabilo 600.000 funtov za gradajo novih cest in popravov starih, kjer bo dabilo en del brezposelnih stalno delo, 100.000 funtov sterlingov za pogozdovanje in poljedelske eksperimente, — tudi v korist brezposelnih. Angleški finančni minister je pokazal, kako se lahko postopa pri davčni zakonodaji, ne da bi pri tem trpeli nižji sloji ljudstva.

To kar je mogoče na Angleškem, bilo bi možno tudi pri nas, a pri nas manjka — dobre volje! Trebalo bi tudi pri nas finančnega ministra, ki bi imel poguma pograbiti razne Rotšilde, Švarzenberge itd. za — žepe!

Dogodki v Turčiji.

Iz turške zbornice.

CARIGRAD 25. Zbornici je bil predložen izredni proračun. Izredni dohodki znašajo 5.655.000 funtov, od teh je 2 in pol mil. kakor odškodnina od strani Avstro-Ogrske, 1 1/6 mil. funtov bankovcev in vrednostnik papirjev, najdenih v Jildizu, drugo je preostanek posojil. — Izredni stroški znašajo 6.700.000 funtov, od teh 3.963.027 funtov za vojno ministerstvo, izlasti za nakup municije in drugega vojnega materiala in okrog 94.000 funtov za vojno mornarico.

Spor med zbornico in senatom radi znižanja plač za mesec april se je poastril. Zbornica je namreč enoglasno vsprejela resolucijo proračunske komisije, ki je odbila prigovore senata.

Bolgarija in Turčiji.

CARIGAD 25. Nota, ki jo je bolgarski minister Ljapšev pred svojim odhodom izročil porti, se glasi: Ker se porti ni posrečilo, da bi bila zamagla bolgarska vlada preakrabeti pri orijentalni železnici potrebno posredovanje, zato je prisiljen odpotovati. Bolgarije si pridržuje o stvari pravo ukreniti, kar bo v prilog nje interesom ter obvesti o tem porto iz Sofije.

DROBE POLITIČNE VESTI.

Lex Axman ni cesar potrdil. Lex Axman, s katero je nižesavtrijaki deželni zbor proglasil nemščino, kakor edino dopustni učni jezik na Niže Avstrijskem, cesar ni potrdil. Nemški listi pravijo, da radi nekih formalnih pogrškov. Stvar nemških strank da je te formalne pogrške odpraviti in predlog potem zopet ponoviti. Cesar da potem ne odreže sankcije. Sličen predlog pripravljata gorenje avstrijski in solnograški deželni zbor.

Prodiranje Rusov v Perzijo. Iz Petrograda javljajo: Rusi prodirajo čim dalje globlje v Severno Perzijo; v kratkem utegnajo ruske čete zaestiti Urmijo. V okolici Urmije se nahaja baje 20.000 mož.

Veliki župan županije križevačko-belovarske Tošo Georgijević pojda iz zdravstvenih ozirov v pokoj.

Novi proračun Italije zahteva za mornarico 440 milijonov lir, to je za 146.781.680 lir več nego zahtuji proračun. Od te svote se mnogo porabi za utrditev obrežja.

Dnevne vesti.

Občni zbor „Dramatičnega društva“, ki se je bil prekinil minuli petek, se nadaljuje prihodnji petek, dne 28. maja t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu. Jutri priobčimo zelo interesantno poročilo o dosedanem stanju gledališča. — Radi izredne važnosti petkovnega občnega zbora, je pričakovati obilne vdeležbe.

Zaupniki II. okoliškega volilnega okraja (Vrdela, Lonjer, Katinara, Kolonja, Konkonal in Rocol) so vabljeni, naj se polnoštevilno vdeležijo zaupnega sestanka, ki bo jutri zvečer, ob 8. uri v prostorih „Gospodarskega društva“ na Ferdeniču. Radi prekratko odmerjenega časa so se poslala direktna vabila le nekaterim zaupnikom; ostali naj se smatrajo za povabljene tem potom.

Odgovor na nemško prepotenco. Prosule „Deutsches Stimmen aus Krain, Triest und Kustenland“ se ujedajo radi trditve dra. Rybářa na nekem shodu, da v Trstu ni niti jednega prarodnega Nemca. Ta konstatacija razburja nemške tržške srditeže, ki pošiljajo svoje izbruhe v omenjeno glasilo za zasramovanje avtohtonnega slovenskega in italijanskega prebivalstva v našem Primorju. Besne ravno zato, ker je ona trditev — resnična. Ker jej ne morejo oporekati, pa so dru. Rybářu podtaknili nekaj, česar — ni rekel. Dra. Rybářava trditev ni imela smisla, da v Trstu ni nobenega Nemca, ki bi bil „bodenständig“, to je, ki bi stalno bival tu.

Dra. Rybář je le rekel, da v Trstu ni prarodnih Nemcev, da torej niso avtohtonno prebivalstvo. Nemci so v Trstu le kolonija. Za to in nič drugega jih smatramo mi, jih smatramo Italijani, jih smatramo vse statistike in jih smatra ves svet. Dra. Rybářava trditev ni torej izvirala iz nikahe predznanosti, ampak je konstatovala le historično resnico. Skrajna predznanost, kakršna je sposobna le nemška nadutost in usiljivost, pa je, ako se Nemci sklicujejo na zgodovino v podkrepljenje nemških aspiracij in pretenzij v Trstu.

Srditež v nemškem glasilu kriti, da je v Trstu na tisoče Nemcev, ki so bolj „bodenständig“, nego izvestni v noveših časih v Trst privandraní „wündische Rechtsanwälte und sonstige Pervaken“.

Kaj je povedal s tem?! Je-li morda s tem dokazal, da so Nemci v Trstu avtohtonno prebivalstvo?! Ne gre se tu za vprašanje, kdaj je kak posamični Slovenec prišel v Trst, ampak glavno je, da je tu masa našega naroda avtohtonna, kar Nemci niso!!

Ali si razumel zbesneli nemški der-viš?!?

Ja če hoče tista nemška megalomanija in iz nje izvirajoča, vsem pristujena usiljivost izjaviti iz dejstva, da je Nemcev, ki že dolgo bivajo v Trstu, kake posebne pravice Nemcev, potem pa naj nam odgovorijo: kako je s stotisoči Čehov na Dunaju?! Tudi ti so tam „bodenständig“. Češki element je že stoletja mnogoštevilno zastopan na Dunaju. — A kako postopajo Nemci s tem elementom? Zasramujejo ga po listih, ilustriranih in neilustriranih, zavrnujejo ga na gledaliških odrih, ne privoščajo mu niti ljudskih šol, da — celo božje besede mu ne privoščajo v materinem jeziku!

Sicer pa: wozu in die Ferne schweifen, das „Gute“ ist doch so nah?! Mari niso Slovenci na Koroškem in Štajerskem „bodenständig“? A kako postopajo Nemci z njimi?! Je-li priznavajo kake pravice?! Ne — wüdische Hunde so!

Na Dunaju, po Štajerskem in Koroškem so Nemci brutalni proti Čehom in Slovencem — v Trstu pa prepotentni nasproti domačemu prebivalstvu!

Naj postanejo poprej človeško civilizirani na Dunaju, Štajerskem in Koroškem, potem še-le naj prihajajo se svojimi pretenzijami v našem Primorju!

Pozor, okoličanski posestniki! — Nek Giovanni Sustersich hodi s pooblastitvijo svojega brata Alojzija Sustersicha ter kupuje posestva. Ne on, ne njegov brat, ki se nahaja sedaj v vojski službi, nimata niti belice. Če najde koga, ki veruje njegovim bahanjem o svojem bogatstvu, kupi posestvo za vsako ceno, svede na upanje. A takoj, ko je dosegel ukupno lastninske pravice, najema posejlo na posestvo. Prodajalec pa mora potem tožariti za kupnino. Ako je še o pravem času storil te korake, se mu posreči rešiti posestvo, toda plačati mora za stroške in takso več stotin kron. Če pa je zakasnel, mora prevzeti še vrhu vsega hipoteko, ki jo je najel Sustersich. Posrečilo se mu je prevariti na tak način nekoga posestnika iz Barkovega, ki mu je prodal svoje posestvo za nič manj nego 15100 K. Tako tudi nekdo zakonsko dvojico iz Rojana, ki je prodala svojo hišo Sustersichu za 7000 K. Ta slednja ima stroškov okoli 1000 K, da pride zopet do svojega zemljišča.

Svarimo torej naše posestnike v okolici, da ne gredo na lim Sustersichu in aličnim barantačem.

Kako sprejemajo naši Italijani svoje goste? Poročali smo že, da so se vršile o priliki prihoda italijanskih gostov v Trst, irredentistične demonstracije, kojih so se udeležili večinom delom nezreli otroci. No, za demonstracije so naši Italijani pač poskrbeli, a niso poskrbeli za dostojen sprejem gostov.

Že lansko leto o priliki dohoda Milanecv smo omenili, da naši Italijani svojim gostom niso poskrbeli niti dostojnih prenočišč. Nekateri so morali takrat prenočiti celo v ljudskem prenočišču. Sedaj se je — kakor se nam preroča — ponovila ista pesem, ko so zopet odpisali nekaj gostov iz Vicence v ljudsko prenočišče, kar jim gotovo ni bilo najprijetnejše ležišče. Bilo jih je sram, pa so zato ustali zgodaj, da bi se jih ne videlo kje so spali. Naše Italijane bi bilo lahko sram!

„Zabavni“ parniki v Koper. Minolo nedeljo smo se vozili v Koper s takozvanim zabavnim parnikom. Vožnjo smo plačali (kakor je običaj pri zabavnih parnikih) za tja in nazaj. Moč ki prodaja vozne liste, nam je na izrecno naše vprašanje odgovoril, da se s plačanimi listki lahko povrnemo v Trst ob 5 $\frac{1}{2}$, 7 $\frac{1}{4}$ in ob 8 uri in pol zvečer.

Ko je prišla ura odhoda iz Kopra, smo se povrnil v pristanišče.

Parnik — ravno oni „S. Giusto“ s katerim smo se bili peljali v Koper — je bil pripravljen za odhod, a naši vozniki listki — niso veljali več! Ob 7. in en četrt da je odšel zadnji zabavni parnik!! Protestirali smo in kapitanu navedli osebo, ki nam je ob kupovanju voznih listkov zagotovila, da se lahko povrnemo, kakor rečeno zgoraj. Pomagalo ni nič! Plačati smo morali vožnjo še enkrat — ali pa ostati v Kopru!

Prišlo pa je še hujše! Oni uradni mož, ki nas je prevaril, je trdil, da nam ni rekel, da se moremo vrniti tudi ob 8 in pol, pač pa da so nam povedali to v krčmi, kjer da smo se — opijani!! — Bilo nas je več družin in med temi štiri slovenske. Niti eden ni bil vinjen in vključ temu se je oni človek drznil žaliti nas — pijanci!

Ker nima novo istrsko parobrodno društvo v Trstu nikakega zastopstva, se obračamo do slav. c. kr. pomorske vlade, naj ukrene potrebno, da se ne bo več na tak nedostojen način zavajalo in vrhutega še žalilo izletnike!

Binkoštna počitnica na ljudskih šolah. Naučni minister je s ukazom od dne 25. aprila t. l. št. 17149 odredil, da se letiš šolsko leto na srednjih in tam enakih šolah sklene dne 8. julija, a zato imata odpasti šolska praznika sobota pred in torko po Binkošti. To pa je določeno le za srednje in tam enske šole, dočim pravi ministrska naredba glede ljudskih in meščanskih šol sledeče: Glede časa, kdaj ima končati tekoče šolsko leto na splošnih ljudskih in meščanskih šolah, se opozarja na določbo § 54 def. šolskega in učnega reda od dne 29. 9. 1905. Ta § pa se glasi: „V krajih, v katerih so javna ali pravico javnosti imajoča, čez mejo ljudske šole segajoča učilišča s dvamesečnimi velikimi počitnicami, se začenja in končuje šolsko leto na ljudskih šolah s časom, ki je določen za te zavode, tako, da so velike počitnice na ljudskih šolah in na teh zavodih hkratne“. Navzlic temu so lokalna šolska oblastva v mestih s srednjimi šolami (tudi v Trstu) odločila, da letos tudi na ljudskih in meščanskih šolah odhadeta navedena šolska praznika o binkošti, da si ministrska naredba imenuje šolske kategorije, na katerih se ima to zgoditi, a pri tem ljudskih in meščanskih šol ne omenja; a omenjeni § 54 pa govori le o velikih počitnicah; o šolskih praznikih med letom pa § 56. Zoper to ministrski naredbi nasprotujočo določbo lokalne: tržaške šolske gosposke je društvo „Lega degli insegnanti“ brzojavno protestiralo pri naučnem ministru.

Zdi se nam, da glasom teh dveh določil nikakor ni utemeljeno, da se ljudskim in meščanskim šolam jemlje omenjena šolska praznika, kar gotovo tudi večini starišev ni ljubo, ker so ravno binkoštna počitnica jako primerne za večji ali manjši izlet z mladino.

iz Rocola. V odbor podružnice sv. Cir. in Metoda za Rocol in Kladin ki je bila pred kratkim ustanovljena, so bili izvoljeni sledeči

ag.: Predsednik: Volk Štefan, podpredsednik: Lah Matija; tajnik: Seražin Anton; blagajnik: Lah Anton; namestniki: Plaper Malvina, Lah Justina; pregledovalci računov: Sever Matija, Grmek Miha; odborniki: Volk Lucija, Lah Josipina, Škrk Antonija, Kobal Marija, Kobal Fran, Straus Fran, Čok Josip, Klun Jurij.

Hrvatski gledališni igralci v Trstu. — Da ne bo nesporazumljen, opozarjamo vno, da priredi neka potujoča gledališka družba pod vodstvom g. Vojislava Vukovića v „Nar. domu“ pri sv. Ivanu dne 30. in 31. maja ter 1. junija t. l. tri predstave. Pri tem bodo sodelovali nekateri slovenski igralci.

To „veselo hrvatsko gledališče“ pa se ne sme zamenjati z gostovanjem, ki je priredi kr. deželno gledališče Zagrebško s svojimi najboljšimi člani (Fijan, Borštnik, Strozzi, Grund, Vavra itd.) v tržaškem „Nar. domu“ od 26. junija do 1. julija. To bo izredna slavnost slovenske umetnosti v našem mestu, kajti ensemble bo sestavljen iz 30. igralcev, med katerimi je mnogo umetnikov prve vrste. Njih repertoar obsega najboljše moderne drama in šaloe.

Vatopnica za to gostovanje kr. d. železnega gledališča zagrebskega prodaja sedaj edino knjigarna g. Gorenjca.

Novo vojno ladjo „Radetzky“, ki jo gradijo od leta 1907 v ladjedelnici pri S. Marku, spustijo v morje dne 3. julija. Tako je sedaj definitivno določeno. — Navzoči bodo pri spuščanju v morje tudi člani cesarske hiše. Vojna ladja s stolpi Radetzky je istega tipa kakor ladja „Nadvojvoda Fran Ferdinand“, ki je bila zgrajena v omenjeni ladjedelnici in so jo lani spustili v morje.

Na vsedijajski veselici v Pragi je nabrala gospica Olga Verderberjeva v nabiralnik akad. društva „Ilirija“ znesek K 21'61. Posnemajte vrlo nar. dajakino.

V nedeljo, 30. majnika, se bo vršila v Škedažu otroška veselica v prid tamošnji podružnici družbe sv. C. in M.

Veselica se prične ob 5. in pol uri pop. v dvorani g. Mar. Sanein Čemot. Vatopnica k veselici — na kateri sodelujejo le otroci iz otr. vrta — iznaša 50 stot. za osebo; sedeži so po 20 st. Obilne vdeležbe se nadeja vodstvo otr. vrta v Škedažu.

Svetovanska podružnica družbe sv. Cir. in Metoda vabi odsek za ustanovo otroškega vrta na Vrdeh, na jako važno sejo, ki se bo vršila v četrtak dne 27. t. m. ob 8 uri zvečer v prostorih „Gospodarskega društva“ na Vrdeh. Odbor.

Tržaška mala kronika.

Identificiran mrlič. Pred par dnevi so našli na nekih nabrežnih stopnicah v prosti luki truplo človeka, ki ga je brčkone zadela kap, ko si je kopal nage v morju. Sedaj so v truplu spoznali Antona Mihalica, starega 56 let, iz Novega mesta, vratar hiše št. 18 na Korzu.

Nasilen gospodar. Ivan Vidak, star 61 let, čevljar iz Trsta, uslužben pri Ivanu Dugulin v ul. Riborgo št. 16. je včeraj naznanil na policijo, da ko se je skregal z gospodarjem radi plače, ga je ta-le večkrat ranil s pilo po glavi.

Čudna zabava. Italo Bonazza, star 27 let, voznik iz Trsta se je včeraj zabaval s tem, da je komad za komadom podiral del zida, ki loči ul. Molin a vento od nižje ležeče ul. Teza; pri tem je dol metal kamenje in s tem stavil pasante v nevarnost. Polcija je temu špazu napravila konec.

Kanibalizem zamorca. Alojz Zezibe, star 28 let, iz Haiti v Ameriki se imenuje lepi zamorček, ki pri vrodu v varijetno gledališče „Eden“ razdeljuje programe med občinstvo. Včeraj se je skregal s 15-letnim slikarskim vajencem Josipom Jud i, ki je menda iz njega bril norca. Zamorec, ki puščen pri miru je sicer krotek kakor jagnje, se je silno razjutil, prijel pobalina za vrat, ga vigel na

Privoščite si večkrat na teden izborne testenine „Pekatele“.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE ulica Sanitá 23-25 pritličje.

Dražba ki se bo vršila 26. t. m. od 9. do 12. ure predp.

Šivalni stroj „Singer“, nočne omarice, slike, stenska ura, modiljoni, ogledala, več stolice, kozarci, okrogle mize, steklene omare, krožniki, klopi, buteljke, pipe in druge potrebščine za gostilne.

Koža Astrahan, ženske ovratnice „Suna“, preproga iz kože, rokavniki in druge kožubovine.

vydrovi ŠUMECI BONBONI SKATLJA 50 KOMADOV 2K

Vydroma tovarena hranil Praga VII

Na Najvišje Povelje Njeg. C. in. kr. Apost. Veličan.

XXXIX. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v totranski državni polovici.

Ta državna loterija, ki je v Avstriji edina postavno dovoljena nudi 18.399 dobitkov v gotovini za skupni znesek 513.600 kron.

Glavni dobitok 200.000 kron Glavni dobitok

Žrebanje se vrši nepreklicno 17. junija 1909.

Srečka stane 4 krone.

Srečke so na prodaj v oddelku za državne loterije na Dunaju, III. Vordere Zollamtstrasse 7, loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, davčnih, poštnih, telegrafnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za prodajalce srečk brezplačno. — Srečke se pošljejo poštne prosto.

C. kr. Doh. Loterijsko Ravnateljstvo Oddelek za državne loterije.

Največja zaloga stekla in porcelana :::

Popolnoma konkurenčne cene. za domačo rabo in gostilne.

Vrsta vrčka št. 5

JAKOB !! HIRSCH TRST - ulica Cavana 15 (nasproti škofijski palači)

Telefon 13-50

Vrsta vrčka št. 4

Poskusite FI-BOVO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

POZOR!!

Rabite kak dar ZA BIRMO? — Tega lahko kupite - po najnižji ceni v prodajalnici ur in zlatanine ::

Josip Oppenheim

Trst. - Corso št. 5 - Trst. Pazite na naslov: - Govori se slovensko.

Za birmo ::

Specijalni dohodi: Zlate in srebrne ure s največjo garancijo. Zlate in srebrne veržice, prstani, ubani s dijamanti ali brez istih. Privetki itd. Jako zmerne, je markirane cene. KUPUJE IN MENJAVA. Nova prodajalnica **G. Kehiayan** TRST, Corso št. 23.

Prodajalnica manufaktur, blaga ENRICO de FRANCESCHI — TRST — ulica Nuova 53 — vogal Piazza Goldeni — s podružnico — ulica delle Poste 10 — vogal ul. Valdirivo. Velika izbira bombažev in volnenega blaga, perila za moške, ženske in otroke, pletenin, nogavic in drobnih predmetov. Cene zmerne.

Caro & Jellinek Družba z omejenim poroštvom. Internacijsalno prevažanje in selitvo na vse kraje s posebnimi zaprtimi vozovi.

Caro & Jellinek Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK

Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17

od 9-1, 3-6

od 9-1, 3-6

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.

UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z ozobno ploščico ali brez nje po amerikan. zistemu in po lastni patentirani metodi. Krone na zobe iz zlata ali aluminija.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zraslih zobov. 12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Rodolphe Maas, Trst, ul. Farneto 38

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd. itd.

posebno za žage na paro in mline.

Bombaž za čiščenje strojev.

TELEFON 11-45.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliče, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

HENRIK STIBELJ in drugi.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopejli.
Cene zmerno. Počakaj & Kögl.

Hotel Balkan

klop in mu ogrizel vrat, ne pa preveč hudo. Fantek se je zatekel na zdravniško postajo, proti zemorcu je bilo uvedeno kazensko postopanje.

Nerodni kočijaži. Antonija Starc, 64 letna babica je bila valed nerodnosti kočijaža Romana Gaspardis poverjena in je dobila razne praske po nogi in roki. Ravno tako nezgoda se je pripetila 51-letni Angeli Padovan. Krivi kočijaž Ernest Matosel je hotel urno pobrisati.

Koledar in vreme. — Danes: Filip Neri sp. — Jutri: Magdalena Pac. slev. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25.5 Cels. — Vreme včeraj: lepo, deloma oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Zmerni vetrovi. Vroče. Tendence za nevihte.

Društvene vesti.

„Učit. društvo za Trst in okolico“ naznanja svojim pevkam in pevcem, da bo v četrtek, 27. t. m., ob 5^{1/2} uri pop. pevska vaja v javnih prostorih ul. S. Francesco št. 2, I.

Vesti iz Goriške.

Iz Branice 24. t. m. V Gabrji pri Ajdovščini se je pred 14 dnevi pojavila influenza. Ker so se pa nekateri mladeniči hudo prehladili, razvila se je bolezen v pljučnico, da so nekateri umrli na tej bolezni, kar je tudi c. k. zdrav. konstatiral na raztelesenju in ni odredil nobenih posebnih odredb, niti ni ukazal bole zapreti. In menda so že vsi, ki so pozneje oboleli, ozdravili v dveh-treh dneh. Ne bi vam poročal tega, ako ne bi bil dobil slučajno v roko list „Independenta“ št. 119 v katerem piše, da se je v Gabrji pojavila bolezen podobna koleri ter opozarja izletnike, da se bolezen najbrže širi proti Branici.

No „Independentu“ gotovo ni po volji da tudi pristni Italijani radi obiskujejo lepi spomenik slavnega junaka Čehovina in naše kraje. Najbrž mu je na želodec kaj ostalo, ker je celodnevni družinski izlet „Lega Patriotica Triestina“ v Branico in na Erzelj vapel tako krasno. Sploh se vidi da bi rad svoje ljudi odvratal od naših krajev, a najbolje sredstvo v to se mu vidi, ako razširja vesti, da je tu bolezen, podobna koleri.

Povirke novice. V zadregi sem, gosp. urednik kaj naj bi vam sporočil. Z vseh strani male naše slovenske zemlje vam prihajajo dopisi o veselicih, o zabavah, o izletih, ki jih prirejajo najrazličnejša društva in korporacije. Le iz naše občine ni nič. Sicer nimamo tudi mi brez društva, toda to deluje skromno le za svoje ude, dajoč jim podporo v slučajih poginov živine. Ravno letos je začelo upravno leto z vrsto nesreč. Toda to odpravljamo tako sami zase, ter ne maramo spravljati pred forum javnosti.

Blizajo se veseli binkoštni prazniki in tukajnja mladina se je spomnila, da se ni že dolgo poveselila. Kdo bi tej zameril, če se želi nekoliko pozabavati, — samo da bo pošteno! Saj veselih ljudi so zadovoljni Bog in ljudje.

Zato prirede binkoštni ponedeljek na dvorišču g. A. Mahorčiča velik javen ples, da si ob zvokih godbe nekoliko zbrusijo premire pete, ki so počivale dve leti. Upamo, da nas obiščejo tega dne znanci in neznanci, mladi in stari iz sosednjih občin, da preživimo nekaj uric v veselju in zadovoljstvu. Če vam drugega ne moremo nuditi, vam nudimo svojo dobro voljo in zagotovilo, da vas morda drugič iznenadimo s čim drugim. X.

Vesti iz Istre.

Bolniška blagajna delavcev c. in k. moraričnega erarja. Iz Pule:

Dne 23. t. m. se je vršilo zborovanje delegatov bolniške blagajne c. in k. moraričnega erarja. Obračun za minolo leto, predložen po upravi, izkazuje 64.112 K 71 stot. čistega prihoda, torej za 20.000 K več, nego ga je dosegla stara (socijalistična) uprava. Upravi je bil podeljen absolutorij. Zborovanje je sklenilo, da se zgradi novo poslopje za ambulanco, za katero je že kupljeno zemljišče. Nadalje se je sklenilo zahtevati od ministrstva dovoljenje za otvoritev lekarn. Ob enem se uredi tudi pregmatika za zdravnike.

Vse to je naloženo upravi, da uredi in predloži glavni skupščini, podelivši pri tem delegatom elaborate.

Pevsko-bralno društvo „Svoboda“ pri Sr. Antonu vabi vse rodoljube na veselico, ki jo priredi na binkoštni ponedeljek 31. t. m. ob 4 in pol uri pop. na dvorišču g. Josipa Dellasavia. Na veselici bodo sodelovali iz prijaznosti vrli bratki društvi „Samo“ iz Bertokov in „Volarič“ iz Četarijev.

Vspored je lep in skrbno sestavljen. Na vsopredju je tudi burka v 1 dejanju: „Krcmar pri zvitem rogu (izvajajo domači diletantje). — Srečkanje, ples in svobodna zabava. —

Vsaakega bo nekaj! Vstopnina je tudi majhna, a namen na Koperščini je — velk. Ako bi ravno istega dne začel podati prepotetni dež, pridite na veselico pa v nedeljo 6. junija. Na veselo snidenje!

Razpisano je pri c. in kr. kaznilnici v Kopr. mesto čuvasi.

Vesti iz Štajerske.

Avtomobil zgoral. V petek zvečer se je na državni cesti med Bruckom in Gradcem vnel bencin na avtomobilu dunajskega dirkača Weidmanna, ki se je peljal k včerašnji dirki na Riesi pri Gradcu. Avtomobil je v par minutah popolnoma zgorel. Weidmann in šofer sta se rešila. Škoda je pokrita z zavarovalnico.

Samomor. V soboto se je v vrtu gostilne „Burgmaierhof“ v Mariboru ustrelil nek približno 60-letni mož iz revolverjem v desno senco. — Njegove identitete še dosedaj niso mogli dognati.

Pri igranju v žigalicami se je poneorečil v Feldbachu 4-letni Karl Pendl. Deček je na potu v deželno bolnico umrl.

Učiteljske za zgornje Štajerske. V petek je bil deželni poslanec Kunz pri naučnem ministru redi ustanovitve učiteljske za Zgor. Štajersko v Judenburgu. Naučni minister grof Stürgkh mu je zelo zadovoljivo odgovoril. Če pa prosijo Slovenci česa, pa ni nikoli denarja.

Vesti iz Koroške.

V Šmohorju se je 17. t. m. z dletom zabodel mizar Gansl. Najprvo je zadell ob rebro in se le v drugič si je zabodel srce. Vzrok neznan.

V Vrbi ob Vrbskem jezeru dobijo že najbrž koncem junija električno razsvetljavo. V tork je bila komisijonelna razprava.

MALI OGLASI.

Društvenega slugo sprejme „Tržaško društvo“ v ulici Stadion št. 19, kamor je tudi nasloviti prošnje do 27. t. m. zvečer. 980

Osmico odprem v soboto 29. t. m. Točil bom izvrstno kapljico svojega pridelka po 72 vinarjev liter. Mihael Vodopivec, Barkovlje-Greta hšt. 307. 976

Zvezek ključev je izgubila neka gospa. Kdor jih je našel, naj iste prinese na policijsko ravnateljstvo v Trstu. 975

Iščem trgovskega učenca ali pol-delavca. Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 973

Odda se meblavana soba, K 17, ul. Gaspare Gozzi 3, II., vrata 5. 972

V najem se odda lepa soba za dva odlična gospoda s hrano. — Via Fabbri št. 1 vrata 6. 977

Meblovano sobo odda v najem slovenska družina s 1. juni jem v ulici Commerciale št. 11, III n. Ponudbe se sprejemajo istotam.

Kdor želi kupiti prav dober Avtomat Euphonion z 22 ploščami za 90 kron, naj se zgasi v Miekarni Via Industria 55. 966

V gostilni v ulici Donabello blizu nove norišnice toči se izvrstno pivo „Puntigam“ ter vsakovrstna vina med temi kraški teran. Dobijo se gorke in mizle jedi. Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča lastnik Fran Stibel. 953

Zaloga istrskega terana po 24 kron od 56 l. naprej se vdobi pri Jožefu Čebule v Sežani. 799

Kedor ima srce za svoje in želi imet res krasne slike naj si beleži: A. Jerkič odl. fotografski zavod za moderno slikanje. Trst Poste 10 — Gorica Gosposka ul. 7. 183

Naznanjam slavnemu tržaškemu občinstvu da otvorim 29. t. m. novo gostilno v ulici Squero nuovo št. 7 pod imenom „Trattoria al Ginnasio“ ter se priporočam za obilen obisk Hinko Kosič, bivši gostilničar pri „Stari breskvi“ Belvedere 17. 919

Proda se radi odpotovanja nova hiša v Rojani pri cesti z 10 prostori, po jako niski ceni. — Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 978

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER
(ex drug Drag. Vekjeta)

OORSO št. 36 — TRST

Nasproti prouja prodajal. DRAG VEKJET.

Regati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in lepni ur. Kupuje in zmenjuje stare zlate in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno, srebrnine in žepne ure. Cene zmerno.

Išče se uradnica

!!!!
s trgovsko prakso ter popolnoma vešča slovenskega in hrvaškega jezika. Ponudbe v nemškem ali italijanskem in v omenjenih dveh jezikih z dokazilom o sedanjem nameščenju ter zahtevami je nasloviti

Trst, poštni predal št. 218

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni

Praxmarer Ai due Mori Trst, veliki trg

Pekarna in slaščičarna

TRST

Piazza Caserma in Ulica Caserma 17

Prodaja svež kruh

trikrat na dan.

Zaloga najfinejše moke, slaščic, sladkih prepečenec, vina in likerjev.

Novi slovenski ceniki :-:

dvokoles, šival. in kmet. strojev, gramofonov in vsakovrst. plošč. itd. franko. Izvršuje se tudi popravila. Na: **Bajleju, Gorica** slov. pri:

Mesnica

Ivana Petelin

ulica Rojan - Škorklja št. 6/2

je vedno preskrbljena s svežim volovskim in telečjim mesom. Prodaja tudi vampe. Velika izbira kokoši po zmernih cenah

Slavnemu občinstvu se priporoča

KAVARNA MINERVA

v ulici dell' Acquadotto 22

Najfinjši likerji po najzmernejših cenah. — **POSTREŽBA TOČNA.** Na razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukajšnji in ... znanji časopisi.

JOSIP KRANJC, lastnik.

J. Millovatz

mehanična delavnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi nikelovanja.

Zvrčka Adolf Kostoris

— skladišče oblek za moške in dečke —

Trst, via San Giovanni 16, 1. nad.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

Da pomnožimo število svojih odjemalcev, sklenili smo deliti skozi trideset dni

darove

Vsakdo, ki kupi obleko ali površnik, dobi takoj ZASTONJ eno srajco, en par spodnjih hlač in en par nogavic, ali pa obleko za otroke od 3 do 10 let na izbero.

POZOR! Prodajalnica se ne nahaja v pritličju, ampak v prvem nadstropju (Ulica San Giovanni št. 16)

Spomlad. novosti

izgotovljenih oblek

za dame gospode in otroke

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 TRST Via S. Lazzaro 17

(za cerkvijo sv. Antona novega)

Obleke po meri.

Točna postrežba. — Velikanska zaloga. — Najnižje cene.

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.

— Leston izdelavski tir: —

Gorica, dr. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE: SOLKAN. TRST, via Caserma 4

ZALOGE: REKA, Via Pile 2

SPLIT, nanevoj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst

Telef. št. 1631 interurban

Žage v Soteski (Bohinja)

Letna produkcija

— K 1.000.000 —